

MAAELUMINISTEERIUM

Ülevaade ÜPP strateegiakava hetkeseisust

Marko Gorban
Põllumajandus- ja maaelupoliitika asekanstler

ÜPP strateegiakava juhtkomisjon
13. oktoober 2020

The image shows a close-up, low-angle view of the European Union flag. The flag is blue with twelve yellow stars arranged in a circle. The flag is waving in the wind against a clear blue sky. The text "Hetkeseis EL-is" is overlaid in the center of the flag in a white, bold, sans-serif font.

Hetkeseis EL-is

ÜPP strateegiakavade määruse menetlemine

- Eelnõu esimene versioon: **1. juuni 2018**
- Valitsusjuhtide kokkulepe MFF-i osas: **21. juuli 2020**
- Saksamaa eesistumise (2020. a II poolaasta) prioriteetidid ÜPP strateegiakavade määruse osas: **uus roheline arhitektuur, uus rakendusmudel** (sh indikaatorid ja ühikusummad), **MFF-i teemad, Euroopa taastekava (ERI) vahendid, sektoripõhised sekkumised**
- Määruse viimane konsolideeritud versioon: **8. oktoober 2020**
- Saksamaa eesistumise eesmärk: saavutada **2020. a oktoobris üldine lähenemine** (*general approach*), et saaks kolmepoolsete läbirääkimistega alustada veel 2020. a jooksul
- Põllumajandus- ja kalandusministrite nõukogu: **19.-20. oktoober**
- Euroopa Parlamendi täiskogu hääletus: **19.-22. oktoober**

Peamised veel lahtised küsimused (1)

ÜPP uus nn roheline arhitektuur:

- **tingimuslikkuse** kohaldumine väikestele põllumajandustootjatele (sh kontrolli- ja sanktsioneerimissüsteem);
- **ökokavad** (minimaalne osakaal I samba, paindlikkus vahendite kasutamisel, II samba panuse arvestamine);
- **keskkonna- ja kliimapanuse** arvestamine I ja II samba üleselt;
- **GAEC 1** (*püsirohuma ja põllumajandusmaa suhtarvu säilitamine*) – referentsaasta;
- **GAEC 9** (*tootmisega mitteseotud objektide ja maa-ala säilitamine bioloogilise mitmekesisuse suurendamise eesmärgil*) – %-määr, metsasuse erisus jt. teemad.

Otsetoetused:

- **capping** (toetuste vähendamine) – vähendamise astmed;
- **ümberjaotava sissetulekutoetuse** kohustuslikkus/vabatahtlikkus.

Peamised veel lahtised küsimused (2)

Üleminekumäärus:

- **ERI vahendite kasutamine** – Nõukogu ettepanek vs Komisjoni ettepanek (Euroopa Parlamendi täiskogu hääletus on alles novembris, misjärel saavad alata kolmepoolsed läbirääkimised).

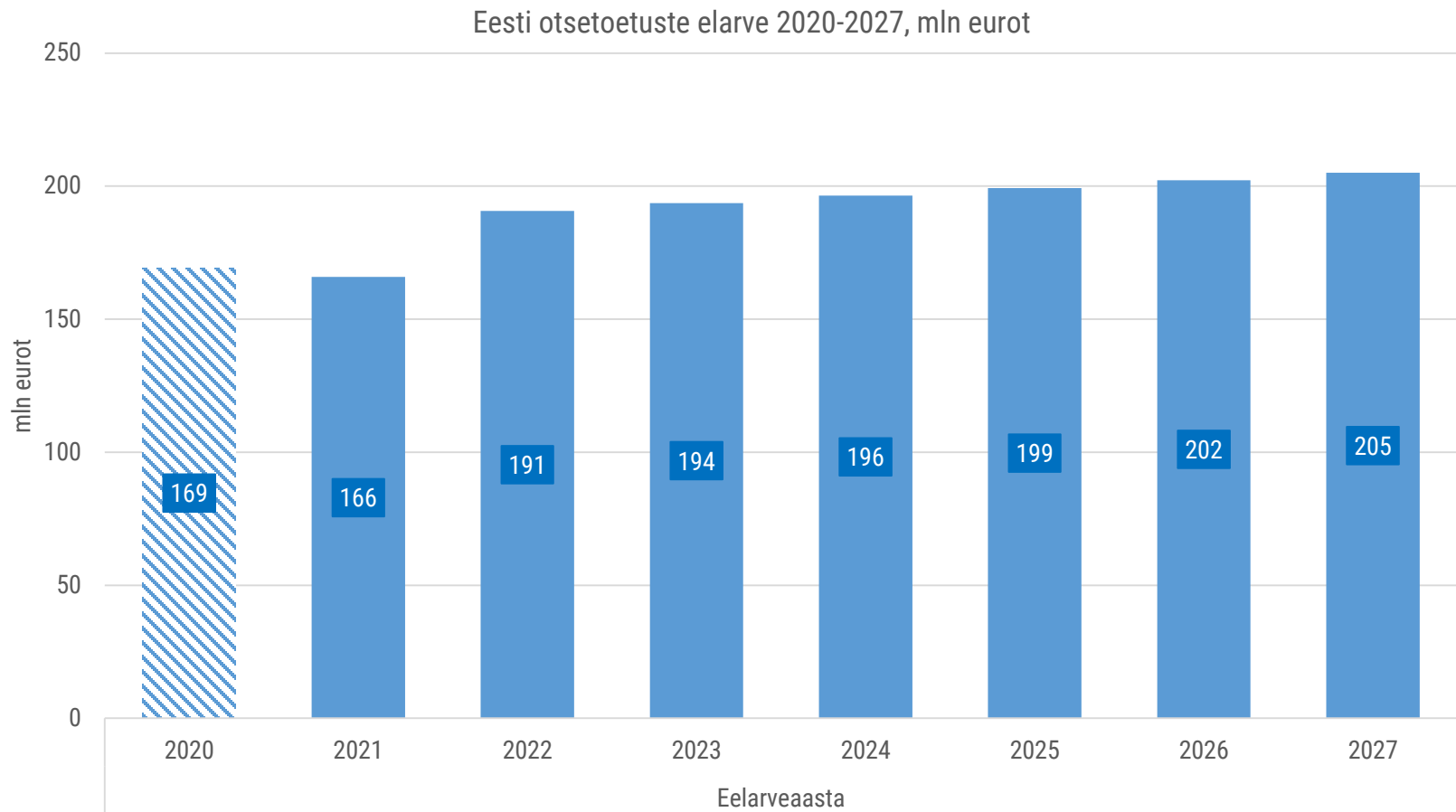
EL eelarve aastateks 2021–2027

Otsetoetused 2021–2027

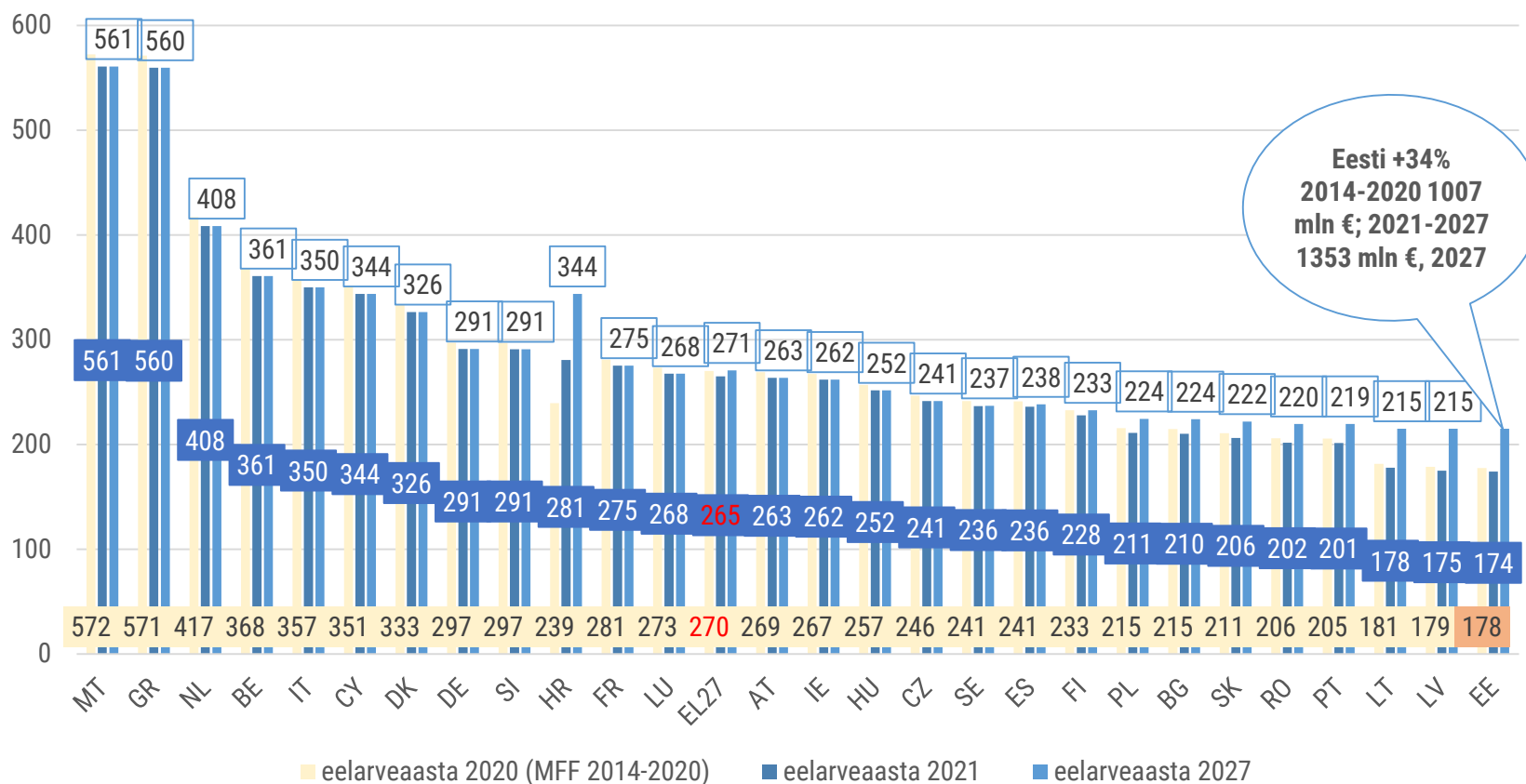
- Kõik liikmesriigid saavutavad vähemalt 200 euro/ha taseme 2022. aastaks ja jõuavad 215 euron/ha 2027. aastaks
- Otsetoetuste puhul oli algne pakkumine, et otsetoetused jõuavad 66%-lt 76%-ni EL keskmisest. Kokkuleppe kohaselt jõutakse 80%-ni EL keskmisest ning algsest kiiremas tempos (76% saavutatakse 2022. aastaks)
- Otsetoetuste kogumaht Eestile uueks perioodiks on 1,3 miljardit eurot, mis käesoleva perioodiga kasvab u 30%, s.o üle 300 miljoni euro
- Otsetoetuste ümbriku arvutamise aluseks on 2016. aasta pinnad (Eesti puhul 953 tuhat ha)

Otsetoetuste eelarve 2021–2027

Otsetoetuste tase liikmesriikides 2021–2027

Otsetoetuste tase liikmesriikides 2016 SAPS/SPS ha kohta, €/ha

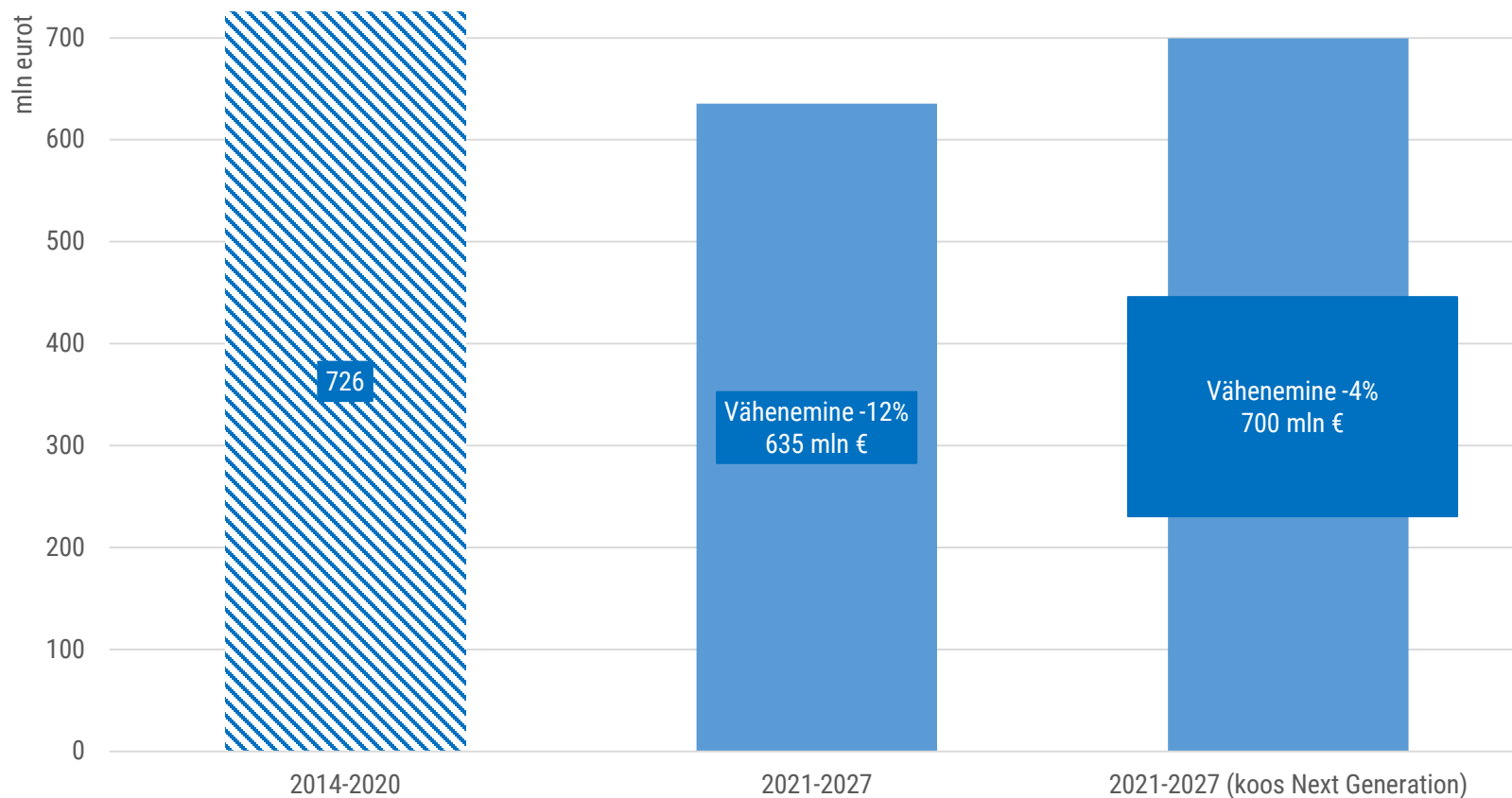

Maaelu toetused 2021–2027

- Maaelu vahendite maht EAFRD-st 635 miljonit eurot, millele lisandub 64 miljoni eurot taastekavast, seega EL vahendite maht kokku ligi 700 miljonit eurot (käesoleval perioodil 726 (koos ümbertõstega 823) miljonit eurot)
- Kasvab liikmesriigi poolse osaluse määr – EL 60%, Eesti 40% (käesoleval perioodil panustame 17%). Liikmesriigil endal võimalik maksimaalselt panustada kuni 80%. EL osalus keskkonna- ja kliimameetmete, EIP ja Leader puhul on kuni 80%. I sambast II sambasse tõstetavate vahendite puhul liikmesriigi poolse rahastamise kohustust ei ole
- Käesoleval perioodil oli MAK maht (EAFRD + I sambast II sambasse tõstetavad vahendid + Eesti osalus) 992 miljonit eurot. Arvestades liikmesriigi poolset suuremat osalust ja taastekava vahendeid ning eeldusel, et keskkonnameetmete, EIP ja Leaderi osakaal eelarves jääb samaks kui käesoleval perioodil, siis jääb 2021–2027 maaelu vahendite kogueelarve samasse suurusjärku kui käesoleval perioodil

Maaelu toetuste eelarve 2021–2027

Eesti EAFRD eelarve, mln eurot jooksevhinnas

MFF muud elemendid

- Sammastevaheline paindlikkus – I sambast võimalik II sambasse tõsta 25% + 15% keskkonna- ja kliimameetmetele + 2% noortele suunatud meetmetele. II sambast võimalik I sambasse tõsta 25% (30% liikmesriikide puhul, kelle otsetoetused alla 90% EL keskmisest)
- *Capping* – rakendamine vabatahtlik liikmesriikidele, algab 100 000 eurost, kohaldub ainult baassissetulekutoetusele, võimalik tööjõukulud maha arvata
- Keskkond ja kliima – 40% ÜPP eelarvest peaks panustama kliima eesmärkidesse
- Luuakse põllumajandusreserv summas 450 miljonit eurot. Vahendid võetakse 2020. aasta kriisireservi kasutamata vahenditest

A photograph of a zebra crossing on a road. The crossing consists of several parallel white stripes on a dark asphalt surface. The text "Üleminekuperiood" is overlaid in the center of the crossing in a bold, white, sans-serif font. The text is positioned between the fourth and fifth stripes from the top. The background shows a dark asphalt road with a white line at the top and bottom edges of the frame.

Üleminekuperiood

Üleminekuperioodi tingimused

- **Maaelu arengukavade pikenemine** – perioodi 2014–2020 maaelu arengukavad pikenevad üleminekuperioodiks (01.01.2021–31.12.2022). Võimalik rakendada 2014–2020 perioodi meetmeid, kasutades selleks uue perioodi vahendeid. Koos sellega pikeneb arengukavade 2014–2020 vahendite kasutamise lõpptähtaeg 2023. a 31. detsembrilt 2025. a 31. detsembrini
- **Üleminevad maaelu arengu kulutused** – perioodi 2014–2020 maaelu arengukavadest pärinevaid kulutusi on võimalik katta kas üleminekuperioodi vahenditest või aastateks 2023–27 ette nähtud uue perioodi ÜPP strateegiakavade vahenditest
- **LEADER** – võimalus üleminekuperioodil arengukavade 2014–2020 raames toetada kogukonna juhitud kohalikku arengut – nii uute kohalike arengustrateegiate koostamist kui ka teoreetiliselt juba nende rakendamist

Üleminekuperioodi tingimused (2)

- **Otsetoetused** – 2020. aastal ühtse pindalatoetuse skeemi (SAPS) rakendavad LR-d saavad seda teha ka pärast 2020. aastat. LR-d saavad jätkata vabatahtlike põllumajandustootmisega seotud toetustega nagu aastani 2020 või võivad ka tingimusi muuta. EK-le on vajalik edastada otsetoetuste rakendamisega seotud otsused tavapäraselt rakendamisele eelneva aasta 1. augustil. LR-dele, kes on aastatel 2015–2020 maksnud riiklikke üleminekutoetusi, antakse võimalus seda teha ka 2021. ja 2022. aastal (perioodil 2015–2020 kehtinud tingimustel ning 2020. aastal kehtinud maksimaalses võimalikus määras)
- **Pindala- ja loomapõhised maaelu arengu toetused** – kui alates 2021. aastast on kavas lubada võtta põllumajanduse keskkonna- ja kliimameetme, mahepõllumajanduse meetme ning loomade heaolu meetme raames taotlejatel uusi kohustusi, ei tohiks sellised kohustused olla üldreeglina pikemad kui 3 aastat. Kui alates 2021. aastast on kavas lubada nimetatud meetmete raames võetud lõppevat kohustust pikendada, ei saa pikendus olla pikem kui 1 aasta

Ülemineku- ja rahastamise perioodi rahastamine

Version 1 – Euroopa Komisjoni ettepanek

aasta	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
← Perioodi 2014–2020 MAKide vahendid	Ülemineku- periood: pikendatud MAKide vahendid		MAK N+3								
						ÜPP strateegiakavade rakendamise periood →					
			Euroopa taastekava vahendid		Euroopa taastekava vahendid N+2						

Version 2 – Nõukogu ettepanek

aasta	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
← Perioodi 2014–2020 MAKide vahendid	Ülemineku- periood: pikendatud MAKide vahendid		MAK N+3								
						ÜPP strateegiakavade rakendamise periood →					
		Euroopa taastekava vahendid		Euroopa taastekava vahendid N+3							

Üleminekuperioodi tegevused

Vajalikud tegevused maaelu arengu toetuste osas:

- Vajalike muudatuste sisseviimine MAKi (eelarve jaotamine, sihttasemete muutmine, muudatused meetmetes)
- Muudetud MAKi Euroopa Komisjonile esitamine, läbirääkimised
- Heaks kiidetud MAKi alusel vajalike siseriiklike õigusaktide vastuvõtmine või muutmine
- Rakendamise seire ja hindamine

**Ettevalmistused
Eestis**

Juhtkomisjoni senised istungid

21.06.2019 – andsime ülevaate ÜPP strateegiakava ülesehitusest ja võimalustest ning ÜPP strateegiakava SWOT-analüüsist ja kindlaksmääratud vajadustest erieesmärkide lõikes

03.10.2019 – tutvustasime sekkumisstrateegiat, kavandatavaid sekkumisi kõigi erieesmärkide lõikes, SWOT-analüüsile ja vajaduste kindlaksmääramisele tehtud kommentaare ning sekkumiste detailseks väljatöötamiseks moodustatavate töögruppide töökorraldust

Veel ajakavast

Eesmärk: ÜPP strateegiakava heakskiitmine Vabariigi Valitsuses hiljemalt 2021. a detsembri keskpaigaks.

ÜPP strateegiakavade määruse eelnõu artikli 106 lõige 1: „Iga liikmesriik esitab Euroopa Komisjonile ÜPP strateegiakava ettepaneku /.../ hiljemalt 1. jaanuaril 2022“

ÜPP strateegiakavade määruse eelnõu artikli 106 lõige 5: „ÜPP strateegiakava kiidetakse heaks hiljemalt kuus kuud pärast seda, kui liikmesriik on kava esitanud“ (seejuures kehtib nn *stop-the-clock*-põhimõte)

MAAELUMINISTEERIUM

Täna tähelepanu eest!